

(ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ)

AZİZ VASILİOS

Ön Söz

Aziz Vasilios, üçlü ilah anlayışındaki en büyük üç ariften biridir. O, gerçekten çok büyük bir şahsiyetti. Tarih ona “büyük” sıfatını haklı olarak vermiştir. Bilindiği üzere, çağlar boyunca bu sifata lâyık olanlar çok azdırlar.

Kayseri’den olan bu arif kişi, ilâhî inayetle Hıristiyan bir çevrede büyüüp geliştikten sonra, uzun ve güzel bir eğitim de alınca, mükemmel bir insan hâline geldi. Sadece Hıristiyanlığın ilk yıllarında değil, tüm insanlığın mükemmel adamıydı. O kadar çok bilgiye sahip oldu ki, böyle bir şeye çok az insanda rastlanabilir. Tahsil etmediği bilim dalı ve öğrenmediği ilim kalmamıştı.

Aziz Vasilios, azizliği ve mükemmelliği ölkü edinmişti. Bunları da, dinimizin başkanı olan İsa Mesih öğretmişti. Aziz Vasilios, sistemli ve çetin bir çalışma ile zenginliği ve yeryüzü şanla şerefi de bir kenara itip, mümkün olduğunca, daha yakından Allah ile birleşmek istiyordu. Bu birleşme, ki sonunda ona da nail oldu, kendisine birçok fazilet bağışladı. Bu erdemler de onu, akıllı ve mantıklı koyunların örnek çobanı seviyesine yükselttiler. Onun tüm hayatı, sürekli sevgi dağıtan, fedakârlık yapan ve özveri ile çalışan biri olarak geçti. Sonuç olarak, ilâhî inayetin kendisine bahşettiği erdemler ve de sistemli çalışmaları sonucu elde ettiği becerileri de yan yana getirerek bilge kişi, korkusuz mücadeleci ve dinin savunucusu mertebesine yükseldi. Sosyal yaşamın şahane bir işçisi ve münzevi hayatın seçkin bir koordinatörüydü. Onun için de, haklı olarak, halk ve ruhban sınıfı ona olan güven ve itibarı her fırsatta göstermektedirler. Oysa Aziz Vasilios, sonuna kadar alçakgönüllü biri olarak hastalara, yaşlılara, fakirlere ve muhtaç olanlara kendisi bizzat yardımda bulunuyordu.

Bugünün Hıristiyanları olarak biz de, “kilisenin böyle bir iftihar vesilesi” olan birinin yolundan gitmeye davet ediliyoruz. “İsa Mesih’i bize göstereni”, fazilet ve kutsallıkta, Allah’a olan bağlılığında ve Allah’a itaatte, misyoner ateşi ve inançtaki sebatını taklit edelim. Böylece, manevi ışık ve inançta ululuk göstermiş olacağız. Çağımızda buna o kadar da ihtiyaç vardır ki... İsa Mesih’siz hemcinslerimizin meydana getirdikleri yıkımdan çağımız ayağa kalkabilsin diye.

AZİZİN HAYATI

1. Kökeni ve çocukluk yılları

Aziz Vasilios, 329 yılları sonunda, Kapadokya'nın başkenti olan Kayseri'de dünyaya gelmiştir. Babasının adı Vasilios ve annesinin adı da Emmelia olup, zengin ve Allah'a imanları kuvvetli bir aileydiler. Bunlar, dört oğlan dünyaya getirdiler. Adları, Petros, Vasilios (yani azizimiz), Grigorios ve Nafkratis idi. Bunların yanında bir de Makrina adında bir kız çocuğu da dünyaya getirmişlerdi. Gerçekte, Davut peygamberin dediği söz tecelli etti: "Doğru yolda yürüyen nesil mübarek kılınacak". Çünkü, sadece bu Aziz Vasilios mübarek olmakla kalmadı, onun kardeşleri de şahane insanlar oldular. En büyük kardeşleri olan Petros, Sivas başpiskoposu oldu. Grigorios ise Nevşehir piskoposu oldu. Makrina da rahibe oldu. Aziz Vasilios tüm kardeşlerini hem tahsilde hem de fazilette geçti. Daha çocuk yaşta iken, Pontus'un Neokesaria şehrinde babaannesi tarafından yetiştirildi. İsa Mesih inancına da dayanıyordu. Babaannesi, Hıristiyan düşmanlığıyla bilinen Roma İmparatoru Maksiminos zamanında birçok cefa çekmişti.

Aziz Vasilios büyüdüğü zaman, vatani olan Kayseri'ye tahsil görmeye gitti. Babası orada Hıristiyanların din adamı ve öğretmeni idi. Tahsilini tamamlaması için de oradan İstanbul'a gitti. İstanbul'da çeşitli konularda uzman bilge insanlar vardı.

2. Atina'da aldığı eğitim

İstanbul'da ünlü bilge kişi Livanios'tan hitabet dersleri aldıktan sonra ve bilgilerini artırması gayesiyle Atina'ya geldi. Atina o zaman için tüm ilimin ve gelişimin merkeziydi. Burada, bir zamanlar sınıf arkadaşı olan Grigorios Nazianzinos ile sıkı ilişki kurdu. Bu zat, daha sonraları İstanbul başpiskoposu oldu. Bu kişi şahane bir hatip ve teolog idi. İulianos o Paravatis ile de tanıştı. Onunla beraber tahsil gören ve çeşitli yerlerden gelmiş olan birçok gençle de tanışmıştı. Atina'daki hayatı, sade yaşam, nefsine hakim olma ve sağduyu için eşsiz bir örnekti. Pek de az olmayan sınıf arkadaşları putperest oldukları için, ki onlar ahlâk, namus ve diğer Hıristiyan faziletleri konularında hiç de hassas olmadıkları için, baştan çok üzüldü ve neredeyse oradan ayrılmaya bile az kalmıştı. Ancak, onun arkadaşı olan Grigorios onu kalması için kandırdı ve orada kaldı. Babaannesi ve ailesinden aldığı o terbiye kurallarının dışına da hiç çıkmadı ve onları hep uyguladı. Deniliyor ki, Atina'nın bilge hocalarından biri olan Evvulos da Aziz Vasilios'un hayatından etkilendiği için Hıristiyanlığı kabul ettiği söylenir. Aziz

Vasilios, tabiatından büyük bir zekâyâ sahip bir kişiydi. Birçok derslere çalışarak herkesi geçmek istiyordu. Bunu da gerçekten başarmış oldu. Çünkü, diğer arkadaşları eğlenirken, o hep çalışıyor ve yazıyordu.

Aziz Vasilios hitabet sanatını okudu. Tüm antik Yunan yazar ve şairlerini derinlemesine incelemiş ve grameri çok iyi biliyordu. Felsefeye kendini tamamen, hem pratikte hem de teoride adanmış oldu. Mantık dersi de aldı. Matematikte ise pratik de yaptı. Hukuk derslerinde şahane ilerleme sağladı. Astronomi ilminde de oldukça başarılıydı. Tıp ilmini de okudu ve onu da çok güzel öğrendi. Kolay hastalanan bir bünyeye sahip olduğu için, kendi sağlığını nasıl koruyacağını öğrendi. Hasta olan diğer insanlara uygun sağlık öğütleri vermesini de öğrendi. Ancak, tüm bu büyük zahmet ve dersleri mütalaa edişine rağmen, küçük yaşlardan beri irtibat hâlinde bulunduğu dinî dersleri de ihmal etmiyordu. Uzun çalışmalar sonucu sahip olduğu belâgatlı konuşmalarına herkes kiskanıyor ve ona hayran kalıyorlardı.

355 yılında Atina'da tahsilini bitirdikten sonra, asıl memleketi olan Kayseri'ye döndü. İlk yıllarda avukatlık yaptı. O zamanlarda, siyasetçi olmak isteyenler bu meslekle meşgul oluyorlardı. Ancak tahsilini aldığı felsefe kurallarına bu işi ters düşüyordu ve uygun görmüyordu. Kibirlenme, para kazanma hırsı ve kendini büyük görme hislerini hiçe aldı. Çünkü, bu yukarıdakilere sıkıca bağlanmayı, hür ve faziletli bir hayat yaşamasına engel olarak görüyordu. Bu görüşüne, kız kardeşi Makrina da katılıyordu.

3. Münzevi hayatına atılır

Tanrımız olan İsa Mesih'in bir insan gibi doğup büyüdüğü yerleri kendi gözleriyle görebilmek ve başka yerlerde, Allah'ın emirlerini gerçekten uygulayanların nasıl yaşadıklarını incelemek için, Mısır'a, Suriye'ye ve Mezopotamya'ya gitti. Oradaki inançlı ve münzevi insanların kendine hakim olma ve çalışkanlıkta ne kadar ileri olduklarına hayran kalmıştı. Onların tüm çabaları, arzularını yenmek ve bu dünyanın cazibelerine karşı koyabilmektir. O vakit, hocası olan Evvulos ile Kudüs'ü de ziyaret etti. Orada olan tüm kutsal yerleri ziyaret edip tapındıktan sonra, patrik Maksimos tarafından Şeria Nehrinde vaftiz oldular. Çünkü o zamanlarda Hıristiyanlar otuz yaşından önce vaftiz olmuyorlardı. Kapadokya'ya geri döndüğünde münzevi bir hayat yaşamayı arzuluyordu. Bu düşünceyle, Pontus bölgesinde babasının malı mülkü, annesi Emmelia ve kız kardeşi Makrina da orada oldukları için o da oraya gitti. O mal mülk Kızılırmak'ın yanında bulunuyordu. Orada kız kardeşi Makrina, tanıdık diğer kadınlar ve erkek arkadaşlarıyla bir manastır inşa etti ve onun idaresini de bizzat kendisi üzerine almış

bulunuyordu. Aralarında herhangi bir üstünlük veya rütbe farkı yoktu. Onlar hepsi beraber bir kardeş eşitliği çerçevesinde birbirlerine sevgi ve saygı gösterirler, manastırın çeşitli işlerini ortaklaşa yaparlar ve ilâhî kitapları da beraber mütâlaa ederlerdi. Aziz Vasilios, bu manastıra ve nehre yakın olan ıssız, ağaçlarla dolu, bir dağın eteğine çekildi. Orada münzevice yaşamaya başladı. Kendi elleriyle çok çalışmaya başladı. Üzerine bir yün gömlekle abadan yapılmış bir papaz cüppesi giyiyordu. Yemeğiye biraz ekmek ve su ile biraz yeşillikle tuzdu. Geceleri papaz cüppesiyle birlikte yerde yatar ve kışın da ısınma amacıyla ateşin yanına hiç sokulmazdı. Yaratılışından çok kolay hastalanabilen biri olduğu için, bu çeşit sert yaşamı ona çok defa bazı rahatsızlıklar yaratıyordu.

Oradaki ıssız yere arkadaşlık için Aziz Grigorios o Nazianzinos da gitti. İkisi de, kendilerini sadece kilise kitaplarını mütâlaaya verdiler. Bundan mada, günün belli saatlerinde, bu insanlardan faydalanmak ve öğrenme amacıyla Asya ve Yunanistan'dan gelen öğrencilere ders vermekten de geri kalmıyorlardı. Aşırı mütâlaadan başları dönmeğe başladığında, iki arkadaş, dışarıdaki tarlalarda çalışmaya gidiyorlardı. Kendilerine lâzım olan odunları kendileri balkandan keser ve getirirler, kendileri taş keserler, kendileri ağaç eker, onları sularlar ve her zaman da ağır olan bahçenin arabasını da kendileri çekerlerdi. Bundan dolayı ellerindeki nasırlar uzun zaman kalmaya devam ediyorlardı. Aynı nehrin kıyılarında, Aziz Vasilios'un kardeşi Nafkratis de ayrı bir manastırda yaşıyordu.

4. Diyakoz ve evli papaz olarak atanır

Antakya'da bulunduğu bir zamanda, Antakya patriği tarafından diyakoz olarak atanır. Deniliyor ki, o zaman, Süleyman peygamberin atasözlerinin açıklamalarını yazdığı söylenmektedir. Babasının hastalandığını duyunca, onun hayır duasını almak için, vatani olan Kayseri'ye gitmek istedi. Aziz Vasilios tam ayrıldığı zaman, Allah'ın meleği, Evsevios adında olan Kayseri metropolitine görünüp, bu saatte makamın lâyük ve muktedir halefinin geldiğini ve şehrin ana giriş kapısında ruhban sınıfı ile beyler tarafından karşılanması gerektiği tavsiyesinde bulundu. O belli yere gittiklerinde Aziz Vasilios'un geldiğini gördüler. Ona hayran kalıp çok da sevindiler. Meleğin bu önceden haber verişine hayran kaldılar. Böyle bir ruhani önder ve bir öğretmene sahip olacakları için de çok sevindiler. Çünkü onun şanı şöhreti her yere yayılmıştı. Aziz Vasilios birkaç gün orada kaldıktan sonra, Evsevios tarafından, ilâhî kitapları açıklamak için vaaz papazı olarak kiliseye atandı. Sonra onu diyakoz ve daha sonraları da evli papaz olarak atadı.

5. İulianos o Paravatis ile karşılaşması

O zamanlarda, İulianos o Paravatis, İranlılara karşı savaşa hazırlandığını ve onların bölgesi olan Kayseri'den de geçeceğini öğrenince, halkıyla beraber onu hem bir kral, hem de eski bir tanıdığı olarak karşılamak için şehrin dışına çıktı. Çünkü onlar Atina'da beraber tahsil görmüşlerdi. İulianos, Aziz Vasilios'un genelde yediklerinden kendisine bir armağan sunmasını istedi. Aziz Vasilios da ona üç tane arpadan yapılmış ekmek sundu. Kral bu armağanı kabul etti. Buna karşılık olarak da, tarlalardan bir kısım yeşillik toplayıp Aziz Vasilios'a vermeleri için adamlarına emir verdi. Aziz Vasilios o zaman ona dönüp dedi: "Kralım, ben, sizin de istediğiniz gibi, genelde gerçekten yediklerimden size bir şeyler ikram ettim. Siz majesteleri ise, görüldüğü kadarıyla, sizin de yemeğe devam ettiğinizden bana teşekkür için verdiniz". Kralın bu aşağılayıcı ikramına karşı, Aziz Vasilios'un beklenmedik ve cesur cevabından dolayı adamakıllı hiddetlendi. "Şimdilik bu armağanı al, dedi kendisine. İran'dan galip olarak döndüğümde, gereken armağanı hem sana, hem de geri kalmış olan halkına vereceğim. Senin öğrettiklerinle bu halk, benim saygı duyduğum ilâhlara hor bakıyor ve onlara hakaret edip aşağılıyor".

İulianos böyle bir niyetle hareket etti. Ancak, tehdidini gerçekleştirmek kendisine nasip olmadı. Aziz Vasilios ise şehre girip tüm halkı çağırdığında, kendilerine kralın tehditlerini bildirdi. Sonra da onlara şu tavsiyede bulundu: "Hıristiyan kardeşlerim, paralarınız için sakın üzülmeğiniz, sadece hayatınız için çaba gösteriniz. Gidiniz, paralarınızı alıp onları bir yere toplamak için getiriniz. Kralın geri döndüğünü duyduğumuz zaman, onları yollara döküceğiz. Kral o vakit paraları gördüğü vakit ve de paraya tapan biri olup onları gördüğü zaman belki sakinleşir ve bize karşı yapmayı düşündüğü kötülüğü yapmaz". Hıristiyan olanlar, Aziz Vasilios'un dediğini yaptılar, sayısız altınlar, gümüşler ve değerli taşlar getirdiler. Aziz Vasilios halkın tercihini kabul edip muhafaza altına aldı. Herkesin adını paraların üzerine yazdırdı. Bu da, ta kralın dönüşüne kadar olacaktı.

Aziz Vasilios, kralın dönmemekte olduğunu öğrendiği zaman, Hıristiyanları kadın erkek topladı ve üç gün oruç tutmaları yönünde onlara tavsiyede bulundu. Sonra da onları alıp Kayseri dağına çıktı. Bugüne kadar "ikizlerin" adını taşımaktadır. Çünkü onun iki tepesi vardır. Orada İperagias Theotoku manastırı vardı. Orada o İperagias Theotoku manastırında Hıristiyanlar, yürekleri parçalanmış bir durumda ibadet ederlerdi. Meryem ana'ya, inançsız kralın ordusunu dağıtması için dua ediyorlardı. O vakit Aziz Vasilios, gökyüzüne ait bir sürü orduların o dağları çevreledikleri, ortalarında büyük bir ihtişamlı koltukta oturan bir

kadının, etrafında duran meleklerle şöyle dediğini duydu: “Bana, Merkurios’u çağırınız. O kaçtıktan sonra, oğlumun düşmanı olan İulianos’u öldürecektir”. Aziz Vasilios’a, şehit Merkurios’un da geldiği görüldü. Merkurios silâhlarını kuşanmış ve Meryem ana olan o kadından emir aldıktan sonra oradan hızla ayrıldı.

Şehit Merkurios ayrıldıktan sonra, Meryem ana Aziz Vasilios’u yanına çağırdı ve ona bir kitap verdi. O kitapta, tüm yaratılışlar yazılı olup insanın da Allah tarafından yaratıldığı yazılıydı. Kitabın başındaki başlıkta, “söyle” ifadesi yazılıydı. Kitabın sonunda da, insanın yaratılışı ile olan bölümde ise “kurtarsın” ifadesi mevcuttu. Bu sanrıyı gören Aziz Vasilios hemen uyandı. Ancak, kitap hakkındaki sanrının manasının hangisi olduğu yönünde şüphe kalmaması için buna bir açıklık getirelim. Aziz Vasilios, Musa’nın Altı Günü’ne açıklık getirmişti. Orada, Allah, dünyayı, gökyüzünü, ayı, güneşi, denizleri, hayvanları ve hislerimizle algıladığımız varlıkları nasıl yarattığı yazılıdır. Altıncı günü için yazmağa kalktığında, yani Adem ile Havva’nın Allah tarafından nasıl yaratıldığı hakkında yazmağa başladığında, Aziz Vasilios vefat etti ve böylece de kitap bitirilmeden yarım kalmış oldu. Sonra kardeşi Grigorios Nevşehir başpiskoposu olduğu zamanda, insanın yaratılışı hakkında yazdı ve böylece kitap bitirilmiş oldu.

Fakat, yine biz anlatmamıza dönelim. Aziz Vasilios sanrıyı gördüğü zaman, ruhban sınıfından bazılarını hemen aldı ve şehre indi. Orada Aziz Merkurios adında bir kilise vardı. Orada onun aziz naaşı ve onun silâhları bulunuyordu. Hıristiyanlar tarafından onlara son derece saygı gösterilmektedir. Çünkü Aziz Merkurios, Valerios ve Valerianos’un krallıkları döneminde, orada Kayseri’de yüz sene önce şehit olmuştu. Aziz Vasilios, bu kiliseye geldiği zaman, onun mübarek naaşını ve silâhlarını bulamadığı için oradaki muhafıza nerede olduklarını sordu. Muhafız da meseleyi bilmediği için, yeminler ediyor ve sebebini de bilmediğini söylüyordu. Aziz Vasilios o zaman sanrının gerçek olduğunu anlamış oldu. O gece de imansız kral öldürülmüştü. Hemen dağa çıkıp orada bulunan Hıristiyanlara şöyle dedi: “Bugün sevinin ve mesrur olun kardeşlerim. Duamız kabul olmuştur. Çünkü o zalim kral gereken cezayı almıştır. Onun için de, Allah’a şükrederek şehre inelim ve herkes parasını geri alsın”. Hıristiyanlar bunları işittikleri vakit hepsi bir ağızdan şöyle bağırdılar: “Biz o paraları o imansız krala vermek istediyseniz, şimdi de, onları, bize hayatı bağışlayan gökyüzü ve yerin Kralına onları neden vermeyelim?” Aziz Vasilios onların bu niyetlerini övdükten sonra, verdikleri paranın üçte birini almalarını kararlaştırdı. Kalan parayla ise, yoksullar evi, oteller, hastaneler, yaşlılar yurdu ve kimsesizler yurtları

inşa etmelerini istedi. İmansız olan kral İulianos, İran'da bir savaşta Aziz Merkurios tarafından Aziz Vasilios'un duasıyla öldürülmüş oldu.

Ancak, Aziz Vasilios uzun zaman için Kayseri piskoposu yanında durmadı. Çünkü piskopos, çocuklarının öğretmeni ve oranın vaizi olan Aziz Vasilios'un halk tarafından çok sevildiğini gördüğü için, daha önceden kendisine yakınlık gösterdiği bu insanla aralarına bir soğukluk girdi. Bu durumdan da, ruhban sınıfında bazı karışıklıkların meydana geleceği anlaşılıyordu. Çünkü, halktan da birçok kişi partilere bölünüyordu. Onun için de Aziz Vasilios, Hıristiyanların barışması için çaba gösteren bir insan olarak yine Pontus bölgesine gitmeye karar vererek oradan ayrıldı. Bu hareketiyle, şehirde birbirlerine karşı mücadele veren iki tarafın daha fazla çatışmalarını engellemek istiyordu. Onunla beraber, artık ondan ayrılmayan arkadaşı Grigorios da gitti. Hayatının kalan bölümünü de, orada var olan manastırların yönetimini organize etmekle geçirmesini düşünüyordu.

İulianos'un koltuğuna, 363 yılında Ortodoks İmparator Lovianos oturdu. Fakat kısa bir süre sonra, 364 yılında tahta Ualis çıktı. Bu kişi Arios mezhebine bağlıydı. Bu zat hemen Ortodoksların aleyhine büyük kovuşturmalara başladı. Piskoposların kendisi gibi Arios mezhebine bağlanmalarını istiyor ve onları bu yönde zorluyordu.

Kayseri'de, piskoposun beceriksizliği ve yüreksizliğinden dolayı kralın cesaret aldığı duyulduğunda, ki kral, her çeşit yola baş vurarak halkı bu kötü inanca Kapadokya halkını sürüklemek isteyeceği anlaşıldığı zaman, şehrin ileri gelenleriyle piskoposun kendisi Evsevios bir komisyon oluşturup onu Aziz Vasilios'a gönderdiler. Bu komisyon, Aziz Vasilios'un derhal Kayseri'ye gelmesi için kendisine yalvardı. Mümkün olduğunca çabuk gelmesi istendi. Ortodoks halkı, sapık mezhebin tuzak ve desiselerinden kurtarmak için gelmesi istendi. Aziz Vasilios ise, Aryanizm mezhebinin, o güne kadar Ortodoksluğa bağlı olan memleketinde yayılması sonucu ne kadar büyük bir tehlikenin hasıl olacağını düşünüyordu. O günün koşulları, böyle bir şeye müsamaha gösterilmemesi gerektiği yönündeydi. Bu daveti kabul etti ve arkadaşı Grigorios ile derhal oraya avdet etti. Herkesi yanına çekmesi için gereken her şeyi de yaptı. Yeter ki İsa Mesih'in ciddi bir şekilde sarsılan kilisesini kurtarmış olsun.

6. Piskoposun sağ kolu oluyor

Piskoposun, ruhban sınıfının ve diğer ayan meclisinin güvenine sahip olan Aziz Vasilios, ilk iş olarak, önceden kavgalı olan insanları barıştırmak için elinden her geleni yaptı ve bunu başardı da. Çünkü sapık mezhep taraftarları, başarılarının umutlarını, onların birbirlerini

yemelerine bağlamışlardı. Böylece Aziz Vasilios, herkese karşı olan güzel davranışı, şefine olan itaati ve herkesin birlikte hareketiyle, bilhassa da piskoposun üstün baba sevgisi ve güveniyle, tüm çabalarında şahane başarılar sağlamış oldu. Aziz Vasilios piskoposun sağ kolu hâline geldi. Ya da daha doğrusu, Kayseri'nin asıl piskoposu o idi. Kiliseye karşı var olan sıkıntıya karşı onu destekliyordu. Bu yolla da, sapık mezhepçilerin ve onlarla işbirliği yapanların tüm oyunları iptal ediliyorlardı. Onun tavsiye ve teşvikiyle birçok hayır kurumları kuruldu. Kiliseler güzelleştiriliyor ve süsleniyorlardı. Onun hizmeti ise hem iyileşiyor hem de denkleşiyordu. Zenginler bile, fakirlik zamanında, depolarını kapatmayıp mallarını makul fiyatlarla satıyorlardı. Böyle durumlarda fahiş fiyata mal satma alışkanlığı bile önlenmiş oluyordu. Halk ona karşı saygı besliyor ve onu seviyordu. Sadece, şehrin birkaç serseri beyi ve haksızlıklara alışmış kötü ruhlu yandaşları tarafından sevilmiyordu. Ancak bunlar da, halkın genel görüşüne uyum sağlamak zorunda kalıyorlardı.

7. Kayseri piskoposu olarak seçilir

Ancak, kandilin üzerine lâmbanın konulması işi Allah'ın bir isteği olduğu için, 370 yıllarında Kayseri piskoposu Evsevios vefat ettiği vakit, Kapadokya piskoposları oylarıyla Büyük Vasilios'u halef olarak seçtiler. Aziz Vasilios her ne kadar bu ağır yükün altına girmek istemese bile. Ancak, kendisine bu yük yüklendikten sonra, İsa Mesih'in kilisesine olan isteği on katına çıkmış oldu. Kutsal görevlerinin bilinçli olarak yerine getirilme mücadelelerinin ise haddi hesabı yoktu.

Fakat, Aziz Vasilios'un erdemlerinin yazılması neredeyse mümkün olmamaktadır. Başrahiplik görevine getirildiği zaman da verdiği mücadelenin derecesi anlatılamaz. Sağduyusunu lâyıkiyle kimler övsün, cinsel arzularından uzak duruşunu ve bedeninin isteklerine karşı koyuşunu? Her gün yaptığı tatlı dilli vaazlarını kim anlatabilir? O başka bir havariydi, on üçüncü havari. Çünkü şimdi de, Davut'un da dediği gibi, Aziz Vasilios'un sesi tüm dünyaya yayıldı, havarilerin seslerinin yayılması gibi.

Zenginlerden kaç kişi, onun konuşmaları ve teşvikiyle hayırsever bir konuma geldiler. Yaşamları için temel ihtiyaçlarından mahrum olanlar tarafından sempatik ve sevilir bir duruma geldiler. Aile reisleri olarak onlardan yardım diliyorlardı. Hayırsever kurumları sadece Kayseri'de değil, Kapadokya'nın başka şehirlerinde de kuruldu. Aziz Vasilios'un teşvikiyle ileri gelenler tarafından hayır kurumları kuruluyorlardı. Böylece, birçok usta, doktor, okumuş kesim ve de işçi sınıfından daha

başka insanlar da bu hayır kurumlarını tamir ve idare etme işlerinde çalışarak ekmek parası elde ediyorlardı.

8. İyiliğinin yeşerip çiçek açması

O yıllardaki Hıristiyan cemaatlerinin bireyleri yaptıkları hayır işleriyle tanınırlar. Aynı mezhebe bağlı bir kişinin elinde, bölgesindeki piskopostan alınmış bir tavsiye mektubu olduğu zaman ve bu kişi de bir bölgeden başka bir şehir veya bölgeye gittiğinde, oradaki insanların tümü tarafından kendisine bir kardeş muamelesi yapılır ve her çeşit işine de yardımcı olunurdu. Her biri ayrı ayrı ve hepsi beraber, her Hıristiyan cemaatin bireyleri, yabancılara, fakirlere, hastalara, yaşlılara, öksüz ve yetimlere, bir de dinî inançlarından dolayı hapisanede tutulanlara karşı yardım etmeyi bir görev biliyorlardı. Buna ek olarak, dinî toplantılarda veya sinagoglarda, (Hıristiyanların serbest dinî tören düzenlemelerinde daha yasak olduğu zamanlarda), herkes kendi isteğiyle bir miktar para veriyordu. Görülüyor ki o zamandan bugüne kadar kiliselerde tablada para toplama geleneği sürmektedir. Bu toplanan paralarla, daha henüz hür olmayan birçok soydaş cemaatlere hayır kurumları kurulmaktadır. Zor günlerde, o zamanki zengin cemaatler fakir cemaatlere yardımda bulunurlardı. Öyle zamanlarda, belli bir müddet için herkes daha az miktarda yemek yedi. Böylece, muhtaç olanlara yardım etmek için bir şeyler artırırlardı. Kamuya ait temsil ve tiyatro gibi, sertliği ve edepsizliği çağırıştıran, tiyatrodaki ahlâksız gösterilerden, vahşi hayvanlar dövüşü ve edepsiz şarkı gibi şeylerden uzak dururlardı. Yolsuzluk ve yumuşaklığı öne çıkaran, putlara tapınmayı özendiren gibi mesleklerden de uzak dururlar ve onları yapmaktan çekinirlerdi. İsa Mesih düşmanı olan İulianos o Paravatis, Hıristiyanların bu kıskanılacak ahlâkını gördüğü zaman, Galatya-Pisidia bölgesi putperestleri baş din adamına şöyle yazılı bir tavsiyede bulunuyordu: Hıristiyanların bu faziletli hayatını, çok tanrıya inananların da örnek alarak yaşamalarını öneriyordu. Gerçekten, o yıllardaki Hıristiyanların yaşamı, İsa Mesih'in azılı düşmanlarınca da kıskanılan ve arzu edilen bir yaşam biçimiydi.

9. Dinî ayin töreni yazarı

İsa Mesih'in yeniden dirilişinden sonra, Aziz İakovos, diğer adıyla Adelfotheos, Kudüs başrahibi olduğu zaman, papazlar dinî âyin düzenlemek istedikleri zaman okumaları için bazı dua ve niyazları Yahudi dilinde yazdı. İsa Mesih teslim olacağı gece bunları havarilere teslim etmişti. Bu dua ve kalan diğer âyini bugün oldukları biçimde Yunan diline çevirmişti. Aziz Petros'un öğrencisi olan Aziz Klimis, ki

daha sonraları Roma piskoposu olmuştu, tüm Hıristiyanlar için dinî âyinin nasıl yapılması gerektiğinin kurallarını koydu. Hıristiyanlar, bu dinî âyini 350 yıldan daha fazla bir zaman için uyguladılar. Ancak, o dualar uzun ve dinî âyin de çokça olduğu için, papazlar bunları ihmal eder ve âyinleri yapmıyorlardı. Çünkü işlerine gitmekte geri kalıyorlardı. Aziz Vasilios bunu gördü ve bir bakıma Hıristiyanların yükünü böyle uzun bir âyini takip etmekten doğacak olan yorgunluğu hafifletmek için, Allah tarafından kendisine bir işaret gösterilmesi için duada bulunuyordu. Bu işaretle Allah'ın gerçekten istediği bir şey olmalıydı. Böylece de isteği yerine getirilmiş olacaktı. Bu suretle, sıcak bir yalvarma, oruç tutarak ve göz yaşları dökerek günlerce dua ve niyazda bulundu. Böylece, bir gece şahane ve garip bir sanrı gördü. Ona öyle göründü ki, İsa Mesih havarileriyle birlikte ve başrahipler nizamıyla yere inmişti. Onlarla beraber ilâhî âyini beraber bitirdi, fakat, duaları İsa Mesih, Adelfotheos İakovos'un dinî âyininde yazılı oldukları gibi söylemiyor da, onları bir biçimde kısaltıyordu. Aynen onları daha sonraları Aziz Vasilios'un yazdığı gibi. Aziz Vasilios'un duası kabul olup bu sanrıyı gördükten ve Allah'a da şükrettikten sonra dinî âyini daha kısa bir biçimde, bugün olduğu şekilde yazdı. Böyle bir yolla Aziz Vasilios'a dinî âyinin nasıl olması gerektiği yönünde kendisine bildirilmiş oldu.

10. Aziz Vasilios'un faaliyetinden

a) Dul kadının haklılığı

Kayseri beyi tarafından para konusunda haksızlığa uğrayan bir dul kadın, Aziz Vasilios'a gelerek, bey tarafından rahatsız edilmemesi için, beye bir mektup yazma ricasında bulundu. Aziz Vasilios şunları yazdı: "Mektubumu getiren bu kadın, sözümün sana geçtiğini ve beni sevdiğini sandığından, onu bir daha rahatsız etmemek için bu mektubu sana yazmamı benden istedi. Eğer onun cesareti gerçekten esas ise onu pratikte gösteriniz". Aziz Vasilios bunları yazdı ve o mektubu kadına verdi. Kadın da bu mektubu o beye giderek onu teslim etti. Bey, bu mektubu okuduktan sonra Aziz Vasilios'a cevaben şöyle yazdı: "Peder, sevgin için ona sempati göstermek istedim. Fakat bunu başaramadım. Çünkü o kadının devlet malı olan para borcu var". Aziz Vasilios yine ona şöyle yazdı: "Eğer dediğin gibi ona sempati göstermek isteyip bunu başaramamışsan, Allah seni de yalvaranların sınıfına getirsin. Öyle ki, ona sempati göstermek istediğin zaman bunu başaramayasın". Aziz Vasilios bunları yazdı. Fakat, o sözler, daha sonra meydana gelecek olanların bir ön habercisiydiler. Çünkü, pek çok gün aradan geçmemiştiki, ona karşı kral adamakıllı hiddetlendi ve askerler gönderip onu

zincirlerle bağladılar. Yaptığı haksızlıkları ödemek için onu şehirden şehre gezdirdiler. Bey, o zaman Aziz Vasilios'un dediklerinin doğru olduğunu görünce, kral ona merhamet göstermesi için, Allah'a dua etmesine rica etti. Aziz Vasilios, merhametli biri olduğu için, tek bir dua ile kralı sakinleştirdi. Aziz Vasilios'un duasından altı gün geçtikten sonra bir kral emri gelip onu bu cezadan kurtardı. Bey, bu kadar büyük bir iyiliğin nereden geldiğini öğrenince kadına haksızlık ettiğinin iki katını verdi, Aziz Vasilios'a ise yaptığı o dua için sınımsız şükranlarını sundu.

a) Açlığın tedavisi

Bir zamanlar Aziz Vasilios'un bölgesinde büyük bir açlık meydana gelmişti. O kadar ki, açlık yüzünden birçok insan hayatını bile kaybetmişti. Fakat, Aziz Vasilios, her gün sadaka hakkında konuşuyor ve vaaz ediyordu. İbrahim'in konukseverliğini, Lüt'un konukseverliğini ve Mısırlıları besleyen Yusuf'un hikâyesini de zenginlere anlatıyordu. Aziz Vasilios bunları deyip yapmakla, depoları kapalı tutanları, onları açmak için neredeyse kandırmaya muvaffak oldu. Aziz Vasilios o zaman kendisi buğdayın dağıtımında çalıştı. Bakliyatı kendisi kaynatır, birçok gün için fakirlere yemeği kendisi dağıtıyordu. Bu da, açlık sona erene kadar devam etti.

11. Tamamlanmış bir Despot

Fakat, Aziz Vasilios hem sade ve hem de alçakgönüllü biriydi. Kiliseye kendisi tüm yortularda yaya olarak giderdi. Herhangi bir karşılık almadan, herhangi bir gösterişe gitmeden, cemaatine hayırlı işlerde bulunmanın yolunu anlatır ve Kutsal Kitapların açıklamasını çok güzel yapardı. Aziz Vasilios, altın yaldızlı ve kaliteli elbiseler giymiyordu. Aziz Vasilios bunu sosyetik edepsizlik örneği sayıyordu. Kendisi için her bir fazla masraftan uzak duruyordu.

Büyük Vasilios, sadece Kapadokya'daki cemaatinin yönetimiyle kalmadı. Onun çabaları, o zamanki tüm Hıristiyan Ortodoks dünyasına kadar uzanıyorlardı. Anadolu'da, İllirya bölgesinden Mısır'a kadar olan yerde, İsa Mesih'in kilisesinde büyük çalkantıların olduğunu gördü. Sadece Aryanizm mezhebine mensup olanların yüzünden değil, ki bunlar zaten kralın aynı fikirdeki tutumu yüzünden çileden çıkmışlardı, aynı zamanda, bazı Ortodoks piskoposlar arasındaki var olan sürtüşme ve soğuk rüzgârların esmesinden de ileri geliyordu. İskenderiye patriği olan Megas Athanasios'a mektup yazdı. O mektubuyla, bu ayrılıklar ve sürtüşmelerin son bulmaları ve de batı dünyası piskoposların aracılığıyla çaba göstermesi yönünde kendisinden ricada bulundu. O zamanlarda,

Anadolu'da zuhur eden çeşitli mezhepler oralara girmiş değildi. Bu da, Antakya patriğiyle doğrudan temaslar kurarak yapılacaktı. Bu konu hakkında, Roma patriği Damasos'a da mektup yazdı. Ona da mektubunda, her çeşit yola baş vurarak barışı ve anlaşmayı sağlamak için katkıda bulunması istenmişti. Çünkü, birçok yerde, imparator Ualis'in emriyle Ortodoks patrikler yerlerinden uzaklaştırılarak onların kiliseleri, kendi düşüncesinde olan Aryanizm mezhebine bağlı olanlara teslim edilmişlerdi. Bilindiği gibi, Aryanizm mezhebine bağlı olanlar, sapık mezhep sahibi Arios'un fikirlerine katılıyorlardı. Arios, İsa Mesih için Allah'ın yapısıdır diyordu ki, bu fikri, birinci Evrensel Sinod tarafından reddedilmişti. Anadolu'da Ualis hükümdar iken Hıristiyan Ortodokslara karşı büyük bir kovuşturma mevcuttu. Bilhassa da Kayseri'de bu görülüyordu. Aziz Vasilios konuşmalarında, kral için, sapık mezhebe bağlıdır diyordu.

12. İmparator Ualis tarafından Aziz Vasilios'un kovuşturulması

Büyük Vasilios bunlarla büyük bir istekle uğraşaduruyordu ki Kapadokya bölgesi, Ualis tarafından idarî olarak ikiye, Yeni Kapadokya ve Eski Kapadokya olmak üzere iki bölgeye yarıldı. Yeni Kapadokya'nın başkenti, eski adıyla Tiana idi. (Tiana, Niğde'nin güneyinde, takriben beş kilometre, Kemerhisar'dadır). Eski Kapadokya'nın başkenti ise Kayseri kaldı. Bundan dolayıdır ki, Büyük Vasilios'un manevî hakkı sınırlandırılmış oldu. Çünkü Tiana piskoposu, Ualis'in mezhebine kendini daha çok yakın görüp artık Kayseri piskoposuna tabi olmak istemiyordu. Buna ek olarak, gelir getiren ve kendi bölgesinin sınırları içerisinde bulunan bazı yerleri de zor kullanarak almak istedi. Bu olay Büyük vasilios'u da son derece üzmüştü. Ualis, kısa bir süre sonra, Aryanizm'i Kapadokya bölgesine de kabul ettirmeyi düşündü. Aryanizm, komşu bölgelerde zaten hakim bir durumdaydı. Büyük Vasilios'un kral tarafından kandırılmamış olması olayı krala çok ağır geliyordu. Oysa, diğer piskoposlardan bazıları kralın isteğine boyun eğmişlerdi. Yüksek rütbeli askerleri, resmî zevatı, yargıçları, rütbeli kadınları ve iğdiş edilmişleri devreye sokarak Büyük Vasilios'u Aryanizm'e çekmek istedi fakat bunu başaramadı. Daha sonraları, Büyük Vasilios'u kandırabilmek için Modestos adında bir arkadaşını Kayseri'ye yolladı (372). Her çeşit yola baş vurarak Büyük Vasilios'u Aryanizm'e çekmek için uğraş vermesi gerekiyordu. Eninde sonunda hedefine ulaşılamazsa o vakit de onu oradan sürgüne göndermesi gerekecekti.

Modestos Kayseri'ye vardığı zaman, Aziz Vasilios'u huzuruna çağırdı ve kralın dinini kabul etmesi için onu her çeşit yolla kandırmaya uğraştı. Kralın dinini şu kadar piskopos da zaten kabul etmişti. Aziz

Vasilios ise cevap olarak bunun imkânsız olduğunu söylüyordu. Vele ki aleyhine herhangi bir zorlama yapılsa da. “Ne el koymadan, ne sürgüne göndermeden, ne işkenceye tâbi tutmaktan ve ne de ölümün kendisinden korkuyorum, ben bu dünyanın geçici sakiniyim”, dedi Aziz Vasilios. Aziz Vasilios’un daha olgun düşünüp karar verebilmesi için, Modestos ona belirli bir mühlet verdi. Aziz Vasilios ise ona, bugün, yarın ve her zaman kendisi böyle kalacağını ve hiçbir zaman hiçbir surette dininden dönmeyeceğini ona söyledi.

Bu arada Kayseri’ye imparatorun kendisi de bizzat varmış oldu. Modestos da imparatora Aziz Vasilios’un ısrarını bildirdi. Sadece zorlamayla Aziz Vasilios’u döndürmenin mümkün olduğunu söyledi. Ualis Büyük Vasilios’un sebatına hayran kaldı. Cevap olarak da, Aziz Vasilios’a karşı güç kullanmamalarını istedi. İsa Mesih’in vaftizi yortusunda kendisi başka mezhebe bağlı olmasına rağmen, tüm kral maiyetindekilerle beraber kiliseye gitti. O zaman kilisede Aziz Vasilios dinî ibadeti yönetiyordu. Çok kalabalık olan Ortodoks halkla karıştıktan sonra, kilisenin içinde, her yerinde var olan intizama hayran kaldı. Orada, herkes tarafından dinî âyine olan bağlılık ve tertip onu o kadar etkilemişti ki, kendisi de Kutsal Masa’ya geldi ve kutsanmış ekmeğe sundu. Ancak, papazlardan hiçbiri o ekmeği almak için elini uzatmadı. Çünkü, sapık bir mezhebe bağlı olan birinin elinden o ekmeği Aziz Vasilios’un alıp almayacağını bilmiyorlardı. Eğer orada olan papazlardan biri elini uzatıp tutmasaydı, kral, utancından az kala bayılıp yere düşecekti. Başka bir gün de kral kiliseye gitti. O zaman da kutsal yere girdi. Arzusu olduğu gibi Büyük Vasilios ile uzun uzun konuştu. Ualis Aziz Vasilios’un sözlerinden o kadar etkilendi ki, Kapadokya’da kendisine ait olan tarlaların en iyilerini, Kayseri hayır kurumları tarafından kullanılmaları için onları bağışladı.

Fakat, Aryanizm mezhebine bağlı olanlar ki bunların içerisinde Ualis’in karısı da vardı, Aziz Vasilios’un oradan sürgüne gönderilmesi için kralı kandırmaya başladılar. Sürgün arabası hazırlandıktan sonra, Aziz Vasilios hareket zamanını sabırsızlıkla bekliyordu. Akşam olup herkes yatağa uzanıp uyduğunda, kraliçe çok korkunç rüyalar gördüğü için uyuyamıyordu. Galatis adındaki oğlu da yüksek ateş yaparak hastalandı ve doktorlar ümitsizliğe kapıldılar. O vakit kraliçe imparatora bir şey söyledi. Tüm bunların, Ortodokslara ve bilhassa da Aziz Vasilios’a yaptıklarından dolayı Allah tarafından bir ceza olduklarını söyledi. Onun için de çocuğun anne ve babası ilâhî inanca sığınarak papazların aracılığıyla, gelen tehlikeden çocuğun kurtulması için Allah’a yalvardılar. Bunlarla beraber, oğullarının tedavi olması için Büyük Vasilios’un dua etmesi yönünde kendisinden ricada bulundular. Aziz

Vasilios büyük bir sevinçle kral sarayının içine girdi. Saraya girişinden sonra da hastalık oldukça azalmış oldu. Büyük Vasilios kral ve kraliçeye şöyle dedi: “Eğer, oğlunuzun Ortodoks papazlar tarafından vaftiz edilmesini isteyecek olursanız, inanıyorum ki çocuk tamamen iyileşecektir”. Kral, oğlunun Aryanizm mezhebine bağlı papazlar tarafından vaftiz edilmesini tercih etti, lâkin çocuk vaftizden sonra vefat etti.

Ualis, Aryanizm mezhebine bağlı olanlar tarafından aldığı etkiyle yine Büyük Vasilios’u, kendi mezhebine çekip kandırmağa çalıştı. Fakat, bu imkânsız bir şey olduğu için, sürgün kararının çıkarılması için emir verdi. Fakat, imza atmak için aldığı kalem, elinde bozuldu. O vakit başka birini aldı, fakat o da elinde kırılıp bozuldu. Üçüncüsü de aynı akıbete uğradı. Eli de hep titriyordu. Çok hiddetlendi, kâğıdı eline alıp yırttı, bu yolla sürgün emri de başka bir zamana bırakılarak Büyük Vasilios da rahatladı.

Fakat, daha sonraları, Kapadokya kaymakamı da hastalandığı zaman, onu gidip ziyaret etmesi için Büyük Vasilios’a ricada bulundu. Kendisi iyileştikten sonra, Aziz Vasilios’un mucizevî gücünü herkese anlatmaktan geri kalmıyordu.

Bir zamanlar, diğer bir kaymakam, (kraliçe Domniki’nin amcası ve o da Aryanizm mezhebine mensuptu) Aziz Vasilios’u yok etmek istedi. Fakat sonunda, ayaklarına kapanmak zorunda kalıp ondan merhamet bile diledi...

Keza, kaymakamın dostu olan yargıçlardan bir tanesi, güç kullanarak, toplumda meşhur olan dul bir kadını karı olarak almak istedi. O kadın da kendisini kurtarabilmesi için, kilisedeki kutsal kürsüye girerek Aziz Vasilios’tan onu korumasını istedi. Kaymakam bunu öğrendiğinde çileden çıktı. Kâhyalar göndererek Aziz Vasilios’un odasını aramalarını ve güya orada saklanan kadını bulmalarını istedi. Aziz Vasilios’u yakalayıp âdi bir suçlu gibi huzuruna götürmelerini istedi. Aziz Vasilios’u huzuruna götürdükleri zaman, elbiselerini çıkartıp Aziz Vasilios’u demir çubuklarla dövmelerini istedi. Ancak, Hıristiyanlar bu olayı duyunca tümüyle kalkıştılar. Herkes eline geçeni aldıktan sonra, kadın ve erkek, onun idare merkezine doğru yürüdüler. O kötü kaymakamı parçalamak istediler.

13. Şeytanın bir kurbanını nasıl kurtardı

O yıllarda, Aziz Vasilios, Sasima denilen, Kayseri’nin küçük bir piskoposluğuna Grigorios Theologos’u piskopos olarak tayin etmişti. Kayseri’de, zengin ve Allah’tan korkan Proterios adında bir bey vardı. Onun, on beş yaşlarında, güzel, tek bir kızı vardı. Bekâretin düşmanı

olan şeytan, beyin bir hizmetçisini, o kıza âşık olup, kızı karısı niyetiyle almak için teşvikte bulundu. Ancak, başka bir yolla bunu başaramadığı için, o zamanın bir Elen büyücüsüne baş vurdu. O büyücü, şeytanın hizmetçisiydi. Büyüçüye dedi: “Eğer beyimin kızı beni sever ve beni kocası diye alacak olursa, yani bu işi başarabilirsen, ben sana köle olacağım ve istediğini sana vereceğim”. Büyücü kendisine dedi: “İsa Mesih’i yazılı olarak inkâr edersen, o vakit senin dediğini yapacağım”. O zaman, o aşağılık herif şöyle cevap verdi: “İsa Mesih’i yazılı da sözlü de inkâr ediyorum. Yeter ki istediğim olsun”. Büyücü ona der: “Sana bir yazı vereceğim. Yarı geceden sonra bir Elen mezarlığına gideceksin. Orada şeytanların yardımını isteyeceksin. O yazıyı havaya kaldıracaksın. Şeytanlar gelip seni alacaklar, onların başkanlarının huzuruna götürcekler ve senin istediğin şey orada yerine gelecektir”. O yazıda şöyle yazıyordu: “Seni efendi ve despotum olarak görüyorum. Senin isteklerini yerine getirmem gerektiği ve Hıristiyanları İsa Mesih’in dininden döndürüp sana inanmaları için sana bu genci yolluyorum. Bu genci aşk deli divane etmiştir. Sana rica ediyorum, isteğimi yerine getir. Böylece insanlar beni övecekler. Tümümüyle de sana koşacaklardır”. O kişi de, gece yarısı sularında, o Elen kabrin üzerinde durup şeytanların yardımını istediği zaman, o yazıyı yere attı ve şeytanlar hemen önünde göründüler. Ona şöyle dediler: “Eğer isteğinin yerine gelmesini istiyorsan, arkamızdan bizi takip et”. Onu alıp başkanlarının bulunduğu noktaya götürdüler. Başkan olan şeytan yüksek bir koltukta oturuyordu. Etrafı şeytanlarla sarılıydı.

Başkan, büyücünün yazısını kabul edip onu okuduktan sonra, o gence şöyle der: “Bana inanıyor musun?” O da dedi: “Evet, inanıyorum”. Şeytan yine der: “İsa Mesih’i inkâr ediyor musun?”. Genç adam cevap olarak “evet” dedi. Şeytan yine der: “Siz Hıristiyanlar nankörsünüz. Çünkü sizin bir ihtiyacınız olduğu zaman, bana geliyorsunuz. Zorunuz kalmadığında, beni yine inkâr eder ve gene İsa Mesih’e gidiyorsunuz. İsa Mesih insan severdir ve sizi kabul ediyor. Sen, dinini inkâr ettiğine dair bunu bir kâğıda yaz. Kıyamet gününe kadar ebedî olarak benim yanımda yer alacağını o kâğıda yaz. İşte ben o zaman senin isteğini yerine getireceğim”. O zaman, aşktan gözü dönmüş olan o zavallı kişi, şeytanın isteği doğrultusunda, dinini inkâr ettiğine dair yazılı evrak verdi. Bunu yaptıktan sonra efendisinin evine döndü. O kız, o genci sevmesi için, şeytan hemen hizmetçilerini devreye soktu. Birkaç gün sonra, o kız, anne babasına şöyle bağırmağa ve söylenmeğe başladı: “Ya bana koca olarak filanca kölemizi vereceksiniz, veya da kendimi öldüreceğim”. Anne ve babası bunları işitip, üstüne de her gün, çok defa kendini öldürme teşebbüsünde bulunduğu için, bazı arkadaşlarına da

dandıktan sonra, haksız yere intihar etmektense, isteğinin yerine gelmesi daha iyidir kanaati doğdu. Böylece, ağlama ve sızlamalarla düşünleri oldu.

O gencin isteğı olan efendisinin kızını karı olarak aldıktan sonra, hiçbir zaman ne kiliseye gitti, ne istavroz çıkarttı ve ne de komünyon aldı. Bazı komşu Hıristiyanlar bunları gördükten sonra kıza dediler: “İyi dikkat et, senin kocan Hıristiyan değildir”. Bir gün ona der: “Ben, senin Hıristiyan olmadığını görüyorum. Şu kadar Pazar ve şu kadar da yortu geçtiğı hâlde, sen ne kiliseye gittin, ne ibadet yaptın ve ne de istavroz çıkartıyorsun. Oysa ben, sen Hıristiyanısın diye seninle evlendim. Fakat, eğer sen, filan gün kilisyeye gitmeyi kabul etmezsen, ben senden ayrılacağım”.

O zaman o zavallı kişi, bu yaptığını saklayamayacağını anladı ve karısına dedi: “Ben senin sevgin için, İsa Mesih’i yazılı olarak inkâr ettim. Onun için de ben kiliseye giremiyorum. Ne komünyon alabiliyor, ne de istavroz çıkartabiliyorum”. O zavallı kadın da bunları duyar duymaz, başına gelenlerden dolayı ağladı, üzüldü ve dövündü. Sonunda, Aziz Vasilios’a koşup gidip meseleyi ona anlattı. Aziz Vasilios o genci huzuruna çağırıldı. Ona sordu ve o da ağlayarak gerçeğı Aziz Vasilios’a anlattı. Aziz Vasilios ona der: “Tövbe etmek istiyor musun?” “Evet azizim, ancak bunu yapamam, çünkü, ben dinimin inkârını yazılı verdim”.

Aziz Vasilios ona dedi: “Beni dinle ve yazılı ifaden için boş ver. Çünkü, tövbe, o yazılı belgeyi de eline getirebilir”. Genç adam cevap verdi: “Aziz Vasilios’um, benim canım senin boynundan asılıdır. Sen ne derssen onu yapacağım”. Aziz Vasilios o zaman onu bir hücreye kapattı. Arkadan da ona şöyle dedi: “Sen burada dur. İbadet et. Üç gün oruç tut. Bunları yaptıktan sonra seni görmeye geleceğim”. Biraz daha ileride o da onun faydası için oruç tutarak dua ediyordu. Üçüncü günden sonra Aziz Vasilios ona gitti ve kendisine dedi: “Nasıl gidiyor evlâdım?” Genç adam cevap verdi: “Allah’ın Azizi, büyük ihtiyaç içerisindeyim. Çünkü, onun seslerine ve darbelerine artık dayanamıyorum. Hem de, benim itirafımı elinde tutarak bana diyor ki: “Sen ne kadar uğraşırsan uğraş, fayda görmeyeceksin. Çünkü, kendi elinle yazdığın mektubu biz tutuyoruz”. Aziz Vasilios ona dedi: “Korkma evlâdım, sen sadece inan ve sonra kurtulacaksın”. Bunları dedikten sonra kendisine ekmek ve su verdi. Sonra da onu yine kapadı. Birkaç gün sonra yine ona gitti ve kendisine dedi: “Nasılsın evlâdım?” Genç adam cevap verdi: “Azizlerin dualarıyla iyiyim. Çünkü, artık onları gözlerimle görmüyorum. Sadece onların seslerini ve tehditlerini uzaktan işitiyorum”. Yine ona yemek verdi, onun için dua etti, kapısını kapattı ve oradan uzaklaştı. Sonra da

Aziz Vasilios'un uzaklaşmasından kırk gün geçtikten sonra, yine yanına geldi ve ona dedi: "Nasılsın evlâdım?" Genç adam da ona dedi: "İyi ve dualarınla çok daha iyiyim Azizim. Çünkü, onların ne düşüncelerini ne de seslerini duyuyorum. Üstüne de, bu gece de sanrı gördüm. Benim için şeytanla gürüştin ve şeytanı yendin". Aziz Vasilios, asayiş için sorumlu olanları oradan gönderdikten sonra, tüm Hıristiyan ve ruhban sınıfını kilisede toplamaya çağırdı. Onların tümü toplandıktan sonra, Aziz Vasilios dedi: "Benim sevgili evlâtlarım, kayıp koyun bulunduğu için hepimiz Allah'a şükredelim. Ancak, uygun olan bizim de İsa Mesih için çaba göstermemizdir. Tüm gece ibadet edelim. Böylece, yarattığına merhamet edecektir". Bütün gece âyini ilâhiler söyleyerek sıcak gözyaşlarıyla devam etti. Böylece bütün gece dua ettiler. Günün üçüncü saatinde Aziz Vasilios ibadet etmek için geldi. Yapılan âyine de şeytanlar o genci kapmak için geldiler. Genç adam, korkusundan ağlayarak ve bağırarak, gidip Aziz Vasilios'u tuttu: "Allah'ın kulu, bana merhamet et, çünkü, şeytanlar geldiler ve beni almak istiyorlar". Aziz Vasilios şeytanlara dedi: "Utanmazlar, cenabetler, sizin kaybınız yetmiyor mu ki Allah'ın mabedine de gelip bunu almak mı istersiniz?" Şeytan cevap verdi: "Vasilios, bana haksızlık ediyorsun". Bu sesi sadece Aziz Vasilios değil de, orada olan tüm Hıristiyanlar da sesi işittiler. Aziz Vasilios diyor ki: "Şeytan, seni Allah azarlasın". Şeytan yine bağırdı: "Vasilios, bana haksızlık ediyorsun. Ben ona gitmedim, o benim huzuruma kendi isteğiyle geldi. Dinini de reddetti. İşte yazılı itirafı". Aziz Vasilios dedi: "Allah'ım mübarektir, sen bu belgeyi verene kadar, bu halk ellerini aşağı indirmeyecektir". Halkına karşı döndükten sonra şöyle dedi: "Allah'a doğru ellerinizi kaldırınız, gözyaşlarıyla, uzun süre, "Şefaata ya Rab" diye bağırınız. Böyle olduktan sonra, bir de ne görsünler, gencin belgesi havada uçuşuyordu. Geldi ve Aziz Vasilios'un eline kondu. Aziz Vasilios bundan sonra Allah'a şükretti ve genç adama dedi: "Kendi elinle yazdığın mektubu tanıyor musun?" Genç adam cevap verdi: "Evet, Allah'ın aziz kulu". Aziz Vasilios onu ince ince parçalara böldü. Genç adama öğütlerde bulunduktan sonra onu karısına teslim etti ve Allah'a şükretti.

14. Faziletli papaz Anastasios

Aziz Vasilios, bir gün bölgesinin bir yerine gitti. Orada faziletli ve âdil olan, Anastasios adında bir papaz vardı. Erdemleri arasında ona has olan erdem de kendine hâkim olmaydı. Onun belirli bir özelliği de şuydu: Görünürde, Theognosia adında bir karısı vardı. Ancak, kırk yıldır onu karı gibi tanımadı. Ona kız kardeş gözüyle baktı ve insanlar da o kadının kısır olduğunu söylüyorlardı. Fakat, birçok da hayır işlerinde bulundu. O

hayır işlerinden bir tanesi de şuydu: Cüzamlı olan birini evine tedavi etme amacıyla aldı. Bu olayı kendisi ve karısından başka kimse öğrenmiş değildi.

Aziz Vasilios yürüyüşlerine başladığı zaman, Anastasios onu Kutsal Ruhtan tanıdı ve ona dedi: “Hanım efendi, bacım benim, ben tarlamıza gideceğim, onun için sen de, filan saatte buhur ve uzun mumlarla çıkıp onu karşılayasın”. Anastasios’un söylediği o belli saat sularında, Theognosia çıktığında Aziz Vasilios oraya vardı ve kadına dedi: “Theognosia hanım, nasılsın?” Kadın da onu ismiyle çağırdığı için hayran kaldı ve şöyle cevap verdi: “İyiyim, Azizim”. Aziz Vasilios ona der: “Anastasios efendi, senin kardeşin nerededir?” “Benim kocamdır, Azizim ve tarlaya gitti”. Aziz, kadına şöyle der: “Geldi ve evin içindedir. Sadece, onu çağırmak için insan yollamayasın”. Theognosia, Azizin bu sözlerini işitince ki önce onun adını söylemişti ve onun adını da çok az kişi biliyordu, ikinci olarak ona Anastasios’un kardeşi dedi, üçüncüsü, Anastasios’un tarladan geldiğini, gözyaşları dökerek onun ayaklarına kapanıp şöyle dedi: “Ben günahkâr biriyim, benim için de dua et. Aziz despotum, görüyorum ki sen büyük ve harika şeyler yapıyorsun”. Aziz onun için dua ederek onun evinin içine girdi. Kapının dışında Anastasios onu karşıladı. Oturduktan sonra ona şöyle demeğe başladı: “Burada bulunan Hıristiyanlar için, erdemlerini anlat bakalım Anastasios”. Anastasios cevap verdi: “Ben günahkâr bir insanım Azizim. Benden hangi fazileti istersin? Size diyorum ki, iki çiftim var. Birinde ben çalışıyorum. Diğerinde benim hizmetçim. Gelirlerden, seneyi geçirmek için bize gerekenleri tutuyoruz. Kalanını ise fakirlere veriyoruz. Bu arada, şu kulun da, benim karım, bende mevcut. O bana hizmet ediyor”. Aziz ona der: “Ona karım deme. Ona kız kardeşin de. Nitekim öyledir de. Diğer erdemlerini de bana söyle”. Anastasios cevap verdi: “Azizim, başka erdemim yok. Her çeşit hayırdan yoksunum”. O vakit Aziz Vasilios ona der: “Kalk ve benimle beraber gel”. Cüzamlının olduğu hücreye onu götürür ve ona der: “Bu kapıyı aç”. Anastasios ona cevap verdi: “Allah’ın aziz kulu, sakın buraya girmeyesin. Çünkü, buraları mikroplanmıştır”. Aziz Vasilios ona der: “Bana da böyle bir yer lâzımdır”. Faziletinin meydana çıkmaması için, Anastasios, hiçbir surette kapıyı açmak istemeyerek, Aziz Vasilios sadece dua ile o kapıyı açtı. İçeri girerken Anastasios’a dedi: “Bu hazineyi neden benden saklıyorsun?” Cevap olarak Anastasios ona dedi: “O sinirli ve öfkeli biridir, Azizim. Senin aleyhine herhangi bir küfür söyler korkusuyla sana göstermek istemedim”. Aziz Vasilios der: “Bunca yıl buna hizmet etmekle iyi bir mücadele verdin. Fakat, bu gece de benim ona hizmet etmem için bana izin ver”. Aziz Vasilios, cüzamlının hücrelerinde kaldı. Tüm gece Allah’a

dua etti. Sabahleyin o cüzamlı kişiyi hücrelerinden sağlıklı bir şekilde dışarı çıkardı. Cüzamdan herhangi bir işaret kalmamıştı.

15. Aziz Efrem, Aziz Vasilios'u ziyaret eder

O yıllarda, Suriyeli Aziz Efrem çölde inzivada bulunuyordu. Aziz Vasilios kerametlerini duyunca da, ne kadar büyük insan olduğunu göstermesi için Allah'tan rica etti. Sonra da, göğe varan ve ateşten olan bir sütun gördü. Bir sesin de şöyle dediği duyuldu: "Efrem, ateşten olan bu sütunu gördüğün gibi, Aziz Vasilios da böyle bir şeydir". Derhal, hiç zaman geçirmeden, Yunanca ve Suriye dilini bilen bir tercüman olarak Kayseri'ye geldi. O zaman da Teofanya bayramıydı. Kiliseye girip Aziz Vasilios'un parlıtlı elbiselerle giyinmiş ve büyük bir medenî cesaretle âyin yaptığını görünce, içinden onu azarladı ve tercümanına dedi: "Boşuna zahmet ettik. Çünkü o, hayal ettiğim gibi çıkmadı". Bunları demekle, Aziz Vasilios, Kutsal Ruhtan bu meseleyi öğrendi. Bir diyakozu yanına çağırarak kendisine dedi: "Kilisenin batı kapısına git. Sağ tarafta, iki rahip göreceksin. Bunlardan biri köse ve ince tenli, diğeri ise kara sakallı biridir. Köse olana de: "Kürsüye gel, baban başpiskopos seni davet ediyor". Diyakoz ayrılırken ve oradaki halkı zorlukla ayırarak ilerlerken, Aziz Vasilios'un sözlerini söyledi. Aziz Efrem ise, bu sözleri işittikten sonra tercümanı ile cevap verdi: "Yanlış yaptın kardeşim, çünkü, biz yabancı ve bilinmeyen insanlarız ve bizi başpiskopos tanımıyor". Diyakoz dönüp, Aziz Efrem'in cevabını Aziz Vasilios'a söyledikten sonra onu yine yolladı ve ona şöyle dedi: "Git ve ona ikinci defa şöyle de: Aziz Efrem hazretleri, vaaz kürsüye gir, başpiskopos senden rica ediyor". Diyakoz yine birçok zorlukla oradan ayrılırken Aziz Vasilios'un sözlerini ona söyledi. O zaman Aziz Efrem diyakozu dedi: "Gerçekten Aziz Vasilios sütun olarak mevcuttur. Ancak, onunla yüz yüze kilise dolabında konuşmak istiyorum". Âyin bittiği an, onu öpüp onunla manevî bir şekilde konuştuktan sonra, kalbindekilerini ona söylemesi için ricada bulundu. Tercümanının aracılığıyla Aziz Efrem ona der: "Allah'ın kulu, sizden bir dileğim var. Aziz Vasilios ona cevaben dedi ki: "Ne dilersen dile, çünkü, benim alçak gönüllüğüm için yaptıklarına karşı sana çok şey borçluyum". Aziz Efrem ona der: "Bilirim Azizim, Allah'tan her istediğin şeyi Allah sana veriyor. Yunanca konuşabilmem için Allah'a dua etmeni isterim. Çünkü, ben sizin dilinizi hiç bilmiyorum". Aziz Vasilios ona cevap verdi: "Aziz peder, çölün profesörü, bu benim gücümün de ötesinde olan bir şeydir. Ancak, madem ki sen onu tam bir imanla istedin, ikimiz de Allah'a yalvaralım. Allah senin dileğini getirebilecek güçtedir. Çünkü, peygamber Davut diyor ki: "Allah'tan korkanların dileğini kabul edecek ve onları kurtaracaktır". Bunları

söyledikten ve Aziz Efrem ile beraber uzun zaman dua ettikten sonra, yüksek sesle bağırdı: “Kutsal Ruhun inayeti sizinle beraber olsun ve Yunanca konuş”. Aziz Vasilios bunları söyler söylemez, Aziz Efrem’in ağızı açıldı ve Yunanca konuşmaya başladı. Nitekim Aziz Vasilios da Suriye dilini konuşabiliyordu.

Deniliyor ki, Aziz Vasilios, Aziz Efrem’i papaz ve tercümanını da diyakoz olarak tayin etmiştir. Orada üç gün kalıp Aziz Vasilios’un öğrettiklerinden çok çok faydalandıktan sonra, Allah’a şükrederek çöle doğru uzaklaştılar.

16. Aziz Vasilios’un kerametlerinden

a) “Kapılar açıldı”

İstanbul’da kral Ualis hükümdar iken, Aryanizm mezhebine mensup, İznik bölgesi piskoposları ve papazları huzuruna geldiler. Ondan, Katolik kilisesini istediler. Üstüne de, orada olan Ortodoks papazı kovalayıp orada kendileri ibadet yapmak istediler. Kral da onların mezhebinden olduğu için, askerler yolladı ve Hıristiyanların başpiskoposunu içeriden çıkardıktan sonra Aryanizm mezhebine mensup olanlar tarafından kullanılması için emir verdi. Bu olayı, İznik Ortodoks Hıristiyanları öğrendikten sonra, Aziz Vasilios’a gittiler ve krala, fikrini değiştirmesi için mücadele vermesini istediler. Aziz Vasilios oradan ayrılırken, krala şöyle dedi: “Kral hazretleri, peygamber Davut diyor ki: “Kral onuru değerlendirme sever”. Bilge Süleyman da, “Kral değerlendirmesi, adalet”. Sizler, âdil bir değerlendirme yapılmadan, neden Ortodoks Hıristiyanları baba ocağı olan kiliselerinden kovdunuz ve sonra da onu Aryanizm mezhebine mensup olanlara verdiniz?” Kral cevap olarak şöyle dedi: “Gene küfre mi gittin Vasilios? Seni öldürmek yakışmaz”. Kral daha da ekliyor ve diyor ki: “İznik’e git, orada bulunan iki tarafa da tarafsız değerlendirme yap, fakat, dikkat et, sakın kendi halkına hatır yapmayasın ha...” Aziz Vasilios cevap verdi: “Oradaki Hıristiyanları böbürlendirdiğimi öğrendiğin zaman beni öldür”. Aziz Vasilios, kraldan emir aldıktan sonra, İznik’e gitti. Oradaki tüm Hıristiyan ve Aryanizm mensuplarını davet ettikten sonra onlara dedi: “Kral emri gereği buraya geldim. Fakat, biz şöyle bir şey yapalım. Kiliseyi biz Hıristiyan ve siz Aryanizm mensupları da kapayalım. Sonra da, kilisenin açılması için, önce siz dua edin. Eğer, kilise açılacak olursa, onu siz alınız. Fakat, eğer açılmayacak olursa, o vakit biz dua edeceğiz. Eğer bizim duamızla açılacak olursa, o vakit o kiliseyi biz alacağız. Fakat, bizim duamızla da açılmayacak olursa, kilise yine sizin olacaktır”. Aziz Vasilios’un bu teklifi iki tarafın da hoşuna gitti. Sonra da, kiliseyi kilitleyip mühürlediler.

Sonra da Aryanizm mezhebine bağılı olanlar bir araya toplandılar. Aryanizm mensupları, kilisenin açılması için, üç gün dua ve niyazda bulundular. Ancak, Aryanizm mensupları tarafından küfür edilen İsa Mesih onların sesine kulak vermedi. Aziz Vasilios onlara der: “Biz de dua edelim”. Aziz Vasilios, Hıristiyan Ortodoksları alıp, büyük şehit Diomidis’in kilisesine gitti. O kilise, Katolik kilisesine yakın bir yerde idi. Orada sabaha kadar tüm gece âyin yaptıktan sonra, sabahleyin tüm cemaatiyle ve Aryanizm mensuplarıyla birlikte kilisenin kapılarına vardılar. Kapının üzerine üç kere istavroz çıkardıktan sonra, ve de “Hıristiyanların Allah’ı ebedî olarak ne kutsaldır” dedikten sonra kapının kolları hemen kırıldılar ve kapılar derhal açıldılar. O vakit Aziz Vasilios Hıristiyanların tümüyle içeri girdi. İçeride dinî âyin yaptı. Oradaki halkı kutsadı. Sonra da kiliseyi Ortodokslara teslim etti.

O gün, 19 Ocak günü, sadece Ortodoks Hıristiyanlar değil de, birçok Hıristiyan, Aziz Vasilios’un bu kerametini gördükten sonra Ortodoks inancına döndüler ve sapık mezheplerine lânet okudular.

b) “Günahlar affediliyorlar”

Sefih bir hayat yaşayan, zengin ve dul bir kadın, ebedî cehennemden korktuğu için tövbe ettikten sonra, Aziz Vasilios’a gidip günah çıkartmaya karar verdi. Fakat, tövbe edenlerin düşmanı olan şeytan, aklına utanmayı soktu ve bu defa onu engelliyordu. Kadın ise önce tüm günahlarını bir kâğıda yazdı. En sonunda da çok büyük bir günah yazdı. Sonra da o mektubu kapatıp mühürledi. Aziz Vasilios kiliseye geldiği vakit, kadın o mektubu, gözyaşları dökerek, Aziz Vasilios’un ayaklarına attı ve ona şöyle dedi: “Allah’ın aziz kulu, bana şefaet et. Bana, tüm insanların içerisindeki en günahkâr insana”. Aziz Vasilios durdu ve o kadına, bu kadar gözyaşı dökmesinin sebebi nedir diye kendisine sordu. Kadın ona dedi: “Aziz pederim, tüm günahlarımı bu kâğıda yazdım ve onu mühürledim. Sizden ricam, o mektubu açmayınız. Sadece, dualarınızla benim günahlarımı siliniz”. Aziz Vasilios kâğıdı aldı. Sonra yüzünü gökyüzüne doğru çevirdi ve şöyle dedi: “Ey İsa Mesih’im, bu senin kulun olan kadının günahlarını affetmek senin işindir. Çünkü Sen, günahsız biri olarak, insanların günahlarına Sen katlandın”. Aziz Vasilios bunları söyleyerek kiliseye girdi ve elinde kâğıdı tutuyordu. Âyin bittikten sonra, Aziz Vasilios o kadını yanına çağırıldı ve ona dedi: “Kadın, duydun mu? Allah’tan başka hiç kimse günahları silemez, sadece O siler”. Kadın da Aziz Vasilios’a dedi: “Duydum, onun için de, günahlarımın affı için, Allah’a yalvarmanı senden rica ettim”. Bunları dedikten sonra kâğıdı açtılar ve kâğıdın tamamen beyaz, bembeyaz olduğu görüldü. Sadece son günahı o kâğıtta yazılı kalmıştı.

Bunu gördükten sonra yüreksizlik etti ve göğsüne vurarak Aziz Vasilios'un ayaklarına kapandı. Ayaklarını tutarak dedi: "Allah'ın aziz kulu, bana şefaet et. Senin dualarınla diğer günahlarım silindiği gibi, bu günahımın da silinmesi için Allah'a duada bulun". Aziz Vasilios gözyaşları döktükten sonra o kadına dedi: "Kadın, kalk, çünkü ben de günahkâr bir insanım. Benim günahlarımın affına da ihtiyacım var. Bu günahının da affolunmasını istiyorsan, o vakit çöle git, Allah tarafından senin günahının silinmesi, orada olan münzevi Efrem'den bunu iste". Kadın, Aziz Vasilios'un duasını alarak çöle gitti ve orada Aziz Efrem'i buldu. Aziz Efrem'in ayaklarına kapandı, o kâğıdı ona attı ve şöyle dedi: "Beni sana Başpiskopos Büyük Vasilios yolladı. Allah'a yalvarıp o büyük günahımı affetsin diye. Allah'a dua etme hususunda sakın ihmal gösterme Aziz Peder. Allah'a dua et ki o günahımı affetsin". Aziz bunları işittikten sonra şöyle dedi: "Hayır evlâdım, senin o birçok günahlarının affı için Allah'a duada bulunan kişi, o bir tek günahın için de dua edebilir. Öyleyse, lütfen git Vasilios'a ve hiçbir yerde durma, onu sağ bulabilesin diye. Çünkü sen dönene kadar onu ölü bulacaksın". Kadın bu sözleri işittiği vakit, ona sağ yetişmek için koştu. Kayseri'ye gireceği vakit, Aziz Vasilios'un cenazesinin tüm halk tarafından hazırlandığını gördü. Kadın hemen çok çok gözyaşı dökerek bağırmağa başladı. "Yazık, Allah'ın azizi. Onun için mi beni çöle gönderdin? Dokunulmadan ölmen için mi? Beni Aziz Efrem'e yolladın. Bak işte, hiçbir şey yapamadan döndüm. Allah görüp, sen ve ben arasında hüküm versin. Çünkü, sen benim günahımı affettirebilirken beni başkasına yolladın". Bunları dedikten sonra, elindeki kâğıdı Aziz Vasilios'un naaşının üzerine attı. Bu meseleyi herkesin önünde anlatıyordu. Bir papaz, kâğıdı alıp bu büyük günahın ne olduğunu görmek istedi. Kâğıdı açtı ve bütün kâğıdın yazısız olduğunu tespit etti. O zaman papaz yüksek sesle kadına dedi: "Bütün kâğıdın temizdir, üzerinde herhangi bir yazı yoktur. Allah, insanı ne kadar sevdiğini bilmeden, neden böyle telâşa giriyorsun?"

O vakit, kadın bunu eline aldı. Allah'ın bu merhametini ve de Aziz Vasilios'un kerametini görünce, ona şükretti ve hayatının kalan kısmını fazilet ve sağduyu ile yaşadı.

b) Bir Yahudi doktor Hıristiyan oluyor

Aziz Vasilios'un ölüm gününde, çok garip bir mucize meydana geldi. Kayseri'de yaşayan Yusuf adında bir Yahudi, çok iyi bir doktor ve de çok zengin biri idi. Bir hastanın nabzına bakarak, üç gün evvelinden, o hastanın iyileşip iyileşmeyeceği ve ya da öleceğini anlama kabiliyetine sahipti. Bu doktor, Aziz Vasilios ile temas hâlindeydi. Çok defa da aralarında Hıristiyan dini için tartışmaları olmuştu. Ancak, Hıristiyanlar,

Aziz Vasilios'un o Yahudi ile yakın ilişki içerisinde olduğunu görüyor ve dedikodulara sebep oluyordu. Çünkü onlar, Aziz Vasilios tarafından Yahudi'ye Hıristiyan olup vaftiz olması için gösterilen çabayı bilmiyorlardı. Bu iş ise sonunda zaten oldu.

Böylece, Aziz Vasilios ölmeden az önce, Yusuf onu tedavi etsin diye yanına çağırılmıştı. Aziz Vasilios o zaman ona dedi: "Ne dersin Yusuf, ne zaman öleceğim?" Yusuf, Aziz Vasilios'un elini tuttuktan sonra, sonunun geldiğini de anladığı için Aziz Vasilios'a dedi: "Bugün ölüyorsun Aziz Vasilios'um. Güneş battığı zaman". Aziz Vasilios der: "Bilmiyorsun". Yahudi cevap verdi: "İnan Azizim, bugün iki aziz ölecektir. Biri sen, Kayseri'nin parlak bilgini ve hissedilen güneş". Aziz Vasilios der: "Eğer gece yarısına kadar ölmezsem, sen ne yapacaksın?" Doktor cevap verdi: "Bunun böyle olması mümkün değildir Azizim. Sesinin çıktığı şu anlarda, kilisen ve başka meselelerin için ne yapacaksan emret, çünkü, gecenin akşamı sana yetişmeyecektir". Aziz Vasilios der: "Gerçekten, eğer ben sabaha kadar yaşayacak olursam, sen ne yapacaksın?" Doktor dedi: "Eğer sen yarına kadar yaşarsan, o zaman ben öleyim". Aziz Vasilios der: "İyi, günahı öldürmek istediğini söyledin, İsa Mesih'i de yaşamayı". Yahudi cevap verdi: "Vaftiz olmamı kastettiğini anlıyorum. Ancak, bununla bile senin yaşayabilmen imkânsızdır. Çünkü, insanın tabiatı, tıbbın kanunlarını çiğnemeğe kadir değildir". Yahudi bunları ve daha başka şeyler söyledi. Üstüne de, eğer Aziz Vasilios ertesi güne kadar yaşayacak olursa, ağır yeminle beraber, kendisi ve tüm ailesiyle vaftiz olacağını söyledi. Yahudi ayrıldıktan sonra, Aziz Vasilios, ertesi gününe kadar yaşaması için Allah'a duada bulundu. Birincisi, Aziz Efrem'den dönen o kadın onun naaşına yetişebilsin diye, ikincisi de, Yahudi'yi de vaftiz edebilsin diye. Allah onun duasını kabul etti ve sabah olduğunda, Yahudi doktoru çağırımları için adam gönderdi. Doktor, Aziz Vasilios'u ölü bulacak düşüncesiyle oradan ayrıldı. Doktor, Aziz Vasilios'u, hiç umudu yokken, onu canlı ve sağ olarak gördüğü vakit, ayaklarına kapandı ve dedi: "Hıristiyanların Allah'ı ne büyük. Bu Tanrıdan başka Allah yoktur. Buna ben de inanıyorum ve bugün vaftiz oluyorum". Aziz Vasilios der: "Seni ve tüm aileni ben vaftiz edeceğim". Yahudi doktor Aziz Vasilios'a yaklaşıp onun elini tuttu, damarlarının tamamen öldüklerini gördü ve ona dedi: "Gücün zayıfladı Aziz Vasilios'um. Sonunda tabiat da hastalandı". Aziz Vasilios dedi: "Bizi kuvvetlendiren tabiatın Yaratıcısı yanımızdadır". Bunu söyledikten sonra kalktı, kiliseye girdi, doktoru tüm ailesiyle birlikte vaftiz yaptı ve onun adını İoannis koydu. Onu vaftiz yapıp ona kutsal komünyon verdikten sonra yemek istedi. Yatağına oturdu. Orada olan tüm Hıristiyanlarla birlikte ona da ders verdi. Günün saati on sularında, Aziz Vasilios

İoannis'e dedi: "Ne zaman öleceğim İoannis?" O da cevap verdi: "Sen ne zaman istersen, Azizim". O vakit, 19 Ocak 319 yılında, aziz ve parlak ruhunu Allah'a teslim etti. İoannis onun kutsal ayaklarına kapandı ve ağlayarak şunları dedi: "Allah'ın kulu, inanıyorum ki, eğer istemeseydin, şimdi de ölmeyecektin". O zaman da gece olduğu için, Aziz Vasilios'un naaşı gömülmeden kaldı. Ertesi gün, Hıristiyanlar, papazlar, halk, erkekler, kadınlar, çocuklar, putperestler ve Yahudiler, böyle bir din adamından, ortak babadan, tüm dünyanın parlak bir bilgininden yoksun kaldıkları için ağlıyor ve sızlıyorlardı. Aziz Vasilios'u resmî bir yere koydular. Bu olayı Aziz Grigorios o Theologos öğrendiği zaman, ki o, İstanbul piskoposuydu, mezarı başında yapılan konuşmayı yazdı. İki sene sonra da geldiği zaman, mezarı başında gözyaşları eşliğinde ona o konuşmayı yaptı.

17. Vasiliada

Aziz Vasilios'tan gelen gelirlerle, Kayseri'de birçok hayır kurumları kuruldu. Bunlardan en görkemlisi olanı (hastane ve yetimhane), 370 yılında inşa edildi. Aziz Vasilios'un adından adını alarak "Vasiliada" ismini aldı. Çok sene sonra da Kayseri'nin en parlak süsünü teşkil ediyordu. Bu da, kral Ualis tarafından vakfedilen tarlaların gelirleri ile ayakta duruyordu. Aziz Vasilios hayatında çok az masrafla yaşıyordu. Hayır işlerinde ise, hiç acımadan ve cimrilik etmeden eli çok açıktı. Tüm malını böyle hayır işlerinde sarf etti. O, tamamen fakirlerin yanında bir insandı. Hastanelere kendi başına gidiyordu. Oradaki hastaların hâlini soruyordu. Onların problemlerini öğrenir, tatlı söz ve işlerle onlara teselli veriyordu. Onların tedavisi ve rahatlamaları için birçok yolla çaba gösteriyordu.